



Santa Margarida de Vilaltella

Perafita

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector sud del terme municipal
Emplaçament A 160 metres de la carretera BV-4601, punt quilomètric 20'600.

Coordenades:

Latitud: 42.03479
Longitud: 2.12433
UTM Est (X): 427518
UTM Nord (Y): 4654010

Classificació

Número de fitxa 08160 - 3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Contemporani Neoclàssic
Segle XII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'església va ser restaurada als anys 80 del segle XX.
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Perafita. 1991.
Número inventari Sí, IPA. 23.323
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religió
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 009A00036
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 19/05/2008 - 02:00

Descripció

L'església de Santa Margarida de Vilaltella es troba situada al sud-est del nucli urbà de Perafita, en un punt elevat, prop de la carretera BV-4601. Es tracta d'un edifici de planta rectangular, teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals i murs de maçoneria de pedra irregular amb cantonades diferenciades de carreus de majors dimensions. A la façana oest hi ha un portal d'arc escarser emmarcat amb brancals i coronament de pedra bisellada. A la clau de l'arc hi ha una dovella amb a data inscrita de 1825. A l'esquerra del portal hi ha una petita finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada. Sobre el portal, i situat sota el carener, s'obre un òcul emmarcat amb dovelles de pedra bisellada.

La façana nord presenta dos contraforts adossats, un a cada extrem de la façana que serviren per reforçar la volta quan aquesta es va refer de nou.

A la façana est hi ha l'absis semicircular, resseguit a la part inferior per una bancada i construït amb filades de carreus regulars de pedra petita fins a una altura d'uns 2 metres. En aquesta part de l'absis s'obre una finestra esqueixada. La part superior de l'absis fou bastit posteriorment amb carreus irregulars. A l'extrem sud de l'absis s'obre una finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada.

A la façana s'hi adossa un cos que sobresurt perpendicularment (la sagristia) on s'hi obre una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada.

Observacions:

A l'esplanada oest, davant de l'accés de l'església, hi ha una taula amb dos suports monolítics i una gran llosa al damunt, semblant a la que hi ha al santuari de la Mare de Déu del Remei.

Història

Santa Margarida de Vilaltella pot ser considerada perfectament de finals del segle XI o principis del XII pel tipus de construcció de la part inferior dels murs. L'edifici ha patit moltes modificacions. Els murs són de factura romànica fins a dos metres d'alçada i la resta és refeta posteriorment. L'església es troba documentada fins l'any 1223 (segle XIII), en funcions de capella rural depenent de la parròquia de Sant Pere, i el 1227 surt esmentada al testament de Maria Vila-rasa. Hi ha qui creu que la capella estigué vinculada des del seu origen al mil·lenari mas de les Heures; d'altres consideren que fou construïda com a aglutinadora d'un conjunt de masos com Vilaltella, Borrell, Puig, Sanies, etc., terme que després passà a ser domini alodial de la mitra de Vic.

Tradicionalment en tenia cura l'hereu de Cruells, però l'any 1711 fou amenaçat amb l'excomunió si no retornava els ornaments a la parròquia. L'any 1724 es produïren altres incidents a Santa Margarida: el bisbe de Vic Marimon manà tancar la capella el dia 30 de juliol, degut a les actituds considerades irreverents en que degenerava la tradició de ballar pels voltants de l'edifici després de la missa en aquesta diada. En la primera meitat del segle XVIII la capella necessitava una reparació a fons: calien unes portes noves, emblanquinar les parets, refer el retaule, canviar l'ara i posar una creu a l'altar. Quant a la volta original, estava ja tan deteriorada que l'any 1729 el bisbe manà que s'arrangés, sota amenaça de no deixar-hi oficiar. En època barroca li fou afegit un petit cos a mode de sagristia, i vers 1825 s'obri a ponent una nova porta i un òcul. En la primera meitat del segle XX s'hi deien dues misses anuals, però segurament quedà desafectada amb la Guerra Civil espanyola i ja no reprengué el culte. La capella s'anà abandonant, s'ensorrà la volta i patí expoliacions. L'any 1988 es va restaurar la capella i es va recuperar l'aplec que es celebra el diumenge més proper a la diada de Santa Margarida que es el 20 de juliol.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A.
BURON, Vicenç (1977). Esglésies romàniques catalanes. Guia. Artestudi Edicions.
FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).
GAVÍN, Josep M (1984). Inventari d'esglésies. Osona. Volum 15. Arxiu. Gavín.
MASRAMON, Ramon (1990). El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà. Ajuntament de Prats de Lluçanès.
Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Perafita. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya. 1990.

